

Глушкова Т.С.

к.е.н., старший викладач кафедри географії і туризму

Приватного вищого навчального закладу

«Міжнародний економіко-гуманітарний університет

імені академіка Степана Дям'янчука

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІЧНОГО ДІАГНОСТУВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

В умовах ринку провідну роль у формуванні ефективної, конкурентоздатної, соціально-орієнтованої економіки відводять підприємництву як атрибуту та водночас каталізатору необхідних соціальних та економічних трансформацій. Підприємництво як дієвий інструмент економічної диверсифікації важко переоцінити в процесах розвитку туристичної сфери, яка в Україні, попри значний потенціал, відзначається стагнаційним етапом. Тому важливим є процес постійного відстеження параметрів макроекономічного середовища діяльності туристичного підприємства, своєчасне виявлення та усунення кризових явищ, завдяки чому формується високий рівень його економічної безпеки.

Дослідники по різному підходять до діагностування туристичного бізнесу: одні беруть за основу регіональні відмінності [1, 2], інші – спираються на комплексний підхід [3, 4]. Проте оцінювання кількісних і якісних параметрів розвитку туристичного підприємництва на сьогодні потрактовують як необхідну умову вироблення загальної концепції розвитку туризму в Україні. Логіка таких міркувань полягає в тому, що від повноти інформаційної бази про туристичне підприємництво в регіоні як про складну соціально-економічну систему залежить ефективність рішень щодо антикризової регіональної туристичної політики та якість управління нею. Тож підґрунтям глибокого та різнобічного дослідження регіонального розвитку туристичного

підприємництва повинно слугувати використанню певного набору індикаторів, які б несуперечливо та максимально повно відображали його особливості, відображаючи економічну безпеку.

Діяльність індивідуального підприємця співвідносна з діяльністю малих суб'єктів, які надають послуги з розміщення, транспортування, спортивно-рекреаційні, екскурсійного супроводу, а також характерних для туристичного ринку агенцій подорожей (зазвичай вони виконують функцію агентів, які продають продукти організаторів туристичних заходів) [5].

Важливим для проведення діагностування розвитку туристичного підприємництва є вибір адекватних показників оцінювання, їхнє порівняння й узгодження з оптимальними або еталонними показниками. Зазначимо про недостатність статистичної бази діагностування туристичного підприємництва для повноти дослідження, що негативно позначається на достовірності оцінювання.

Економічне діагностування розвитку туристичного підприємництва на рівні регіонів передбачає оцінювання певних соціально-економічних показників за відповідний період. Економічне діагностування виконують на основі даних державної статистичної звітності й інших даних, поданих центральними органами виконавчої влади. Крім того, може бути використано інформацію з відкритих джерел, відомості від установ та експертів у галузі туризму та подорожей, а також результати опитування підприємців та менеджерів туристичних підприємств. Аналіз показників щодо окремих параметрів розвитку туристичного підприємництва ускладнює проблема недосконалості та неповноти статистичної звітності, що унеможлиблює достовірний розрахунок.

За сучасних кризових умов господарювання для визначення розвитку туристичного підприємництва недостатньо оперувати єдиним показником – через виникнення різновекторних інтересів приватного власника-підприємця, населення й адміністрації регіону. З огляду на це доцільним вважається такий підхід до оцінювання розвитку туристичного підприємництва, як застосування

системи показників, у якій би було враховано приватні, суспільні та, насамперед, регіональні інтереси.

Чіткої, регламентованої системи показників, придатних для інтегрального оцінювання розвитку туристичного підприємництва на рівні регіону, на сьогодні не розроблено. Для економічного діагностування туристичного підприємництва регіонів пропонуємо власну систему показників. Загалом до такої системи повинні належати показники ресурсного потенціалу й ефективності діяльності туристичного підприємництва на мікро-, мезо- та макрорівні, які відобразатимуть загальну макроекономічну концепцію розвитку та регіональну специфіку соціально-економічної ситуації.

Таким чином, результати економічного діагностування за запропонованою системою показників, можуть слугувати критеріями ефективності державної політики у сфері туризму та виступати підґрунтям для розвитку туристичного бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Мархонос С.М. Діагностика забезпечення туристичними ресурсами регіонів України / С.М. Мархонос, Н.П. Турло // Науковий вісник ЧДІЕУ – 2011. – №3 (11). – С.86-90.
2. Ткач О.В. Оцінювання потенціалу туристичних підприємств Запорізької області / О.В. Ткач, О.А. Лозова // ЭкономикарегионовЭкономикаКрыма №2(43). – 2013. – С.82-85
3. Кулешова Н.В. Аналіз сучасного стану розвитку туристичної галузі в Україні / Н. В. Кулешова // Економіка і регіон. – 2012. – № 1 (32).
4. Мальська М. П. Основи туристичного бізнесу : [навч. посіб.] / М. Мальська, В. Худо, В. Цибух – К: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
5. Кудла Н. Є. Менеджмент туристичного підприємства : підручник / Н. Є. Кудла. – К. : Знання, 2012. – 343 с.